

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA KRAJ VEC KOT
NA DAN DOBIVATE
2 "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvenredni nabot,
nedel in prazniki).
:: Citajte, kar Vas zanima !!

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 246 — Štev. 246

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 17, 1941 — SREDA, 17. DECEMBRA, 1941

DEC 18 1941 Volume XLIX. — Letnik XLIX.

"NEMCIJA BO PORAZENA NA LASTNI ZEMLJI"

NEMCI SO SE ZAČELI UMIKATI NA CELI FRONTI OD LENINGRADA DO AZOVSKEGA MORJA. — SESTANEK POVELJNIKOV V KUIBIŠEVU, DA NAPRAVIJO NAČRTE

Rusi zavzeli Kalinin

Danes zjutraj je bilo v Moskvi izdano posebno vojaško naznanilo, ki pravi, da so Rusi zopet zavzeli Kalinin, 95 milj severozapadno od Moskve. V bojih za to važno železniško križišče je bilo uničenih 6 nemških divizij, njihovi ostanki pa so bežali pred zasledujočimi Rusi proti zapadu.

Poveljniki rdeče armade so se sestali v Kuibiševu in so sklenili, da bodo, ako bo sedanja ofenziva še kaj močnejša, pogнали Nemce iz Rusije ter jih porazili na njihovi lastni zemlji.

Kot prvo nalogo so si postavili, da poženejo zadnjega Nemca z ruske zemlje ter bodo v ta namen nabijali na Nemce celo zimo, da Nemci ne bodo imeli priliko zakopati se. Poročila s fronte naznanjajo, da vsak dan pade na tisoče Nemcev, ko beže pred rusko infanterijo, tanki in aeroplani od Leningrada pa do Azovskega morja.

Nemci puščajo za seboj ves plen, ki so ga nagrabili tekom svojega prodiranja v Rusijo in radio postaja v Moskvi pravi: "Naši vojaki so v blatu pobrali žensko obleko in celo o-

groške igrače, ki so jih pokradli Nemci ..."

"Pravda" piše, da je bila na južni fronti uničena 44. nemška infanterijska divizija. — 6000 častnikov in vojakov je bilo ubitih, ali ranjenih. Glavna stana 131. in 132. divizije sta bila popolnoma razbita.

Nemci beže proti zapadu tako naglo, da so Rusi zajeli celo zdravniške vozove.

Londonska radio postaja naznanja, da se nek nemški divizijski general ni imel niti časa obleči ter da so Rusi med drugim našli tudi njegovo uniformo.

Zadnje poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja: "Naše čete so se bile s sovražnikom na vseh frontah."

Ruski aeroplani so v zračnih bojih uničili 26 nemških aeroplanov ter razbili 54 tankov.

Londonska radio postaja CBS naznanja, da se nahaja na Bolgarskem in Slovaškem 80.000 Nemcev, ki so ozeblili na ruski fronti.

Poročilo iz Istanbula pravi, da so Rusi našli na tisoče zmrznjenih Nemcev, ki niso imeli zadostne zimske obleke.

ZAKLONIŠČA PRODAJAJO

Nekatere podjetne tvrdke so v času, ko je mogoče pričakovati napada sovražnih aeroplanov, pričele v newyorških listih objavljati ponudbe, da zgradijo zaklonišče za \$200 do \$4000.

Howes Construction Co., 501 Fifth Ave., New York se ponuja, da v kleti hiše zgradi zaklonišče, ki bo varno pred zračnim napadom, razun če ga bomba naravnost zadene, za \$200. To zaklonišče je mogoče zgraditi v enem tednu in bi bilo dolgo 7 čevljev, široko 6 čevljev in visoko 7 do 9 čevljev. K steni kleti bi bila dodana 18 palcev debela stena iz cementa. Stena bi bila močno utrjena. Vrata bi bila iz jekla. V takem zaklonišču bi bilo prostora za 4 osebe.

Najpodjetnejša pa je Air Raid Shelter Co. v Floral Park, L. I., ki zgradi zaklonišče za \$1000. Ne zahteva nobenega predplačila, pač pa \$31.94 odplačila na mesec. Tako zaklonišče bi imelo prostora za 12 oseb.

Ta načrt je zelo uboden, ker bi se več družin moglo skriti v tako zaklonišče in bi skupno plačevale stroške, ki bi znašali po \$3.20 na mesec za osebo.

Ameriki proti nevarnost. Vsak državljan je dolžan, da po svoji zmognosti kupi Defense Savings Bonds in Stamps.

Japonske bojne ladje so obstreljevale dva havajska otoka

Podmornica je obstreljevala otok Johnston in Maui. — Wake in Midway še vedno vzdržujeta.

Mornariški urad v Washingtonu naznanja, da so v zadnjih 24 urah Japonci obstreljevali otoka Maui in Johnston v Havajskem otočju. Poročilo dalje pravi, da se mornariške operacije proti sovražniku nadaljujejo.

Otok Wake, ki je med Havajskimi otoki najbolj izpostavljen japonskim napadom, je zopet zdržal dva bombardiranja. — Kot Wake, tako se tudi otok Midway trdno drži proti vsem japonskim napadom.

Odkar je Japonska napovedala Združenim državam vojno, je bil večeraj otok Johnston prvič bombardiran.

Pristanišče Kahlui na Maui

Japonske "samomorilne" podmornice

Mornariški urad v Washingtonu je sporočil, da so se Japonci pri napadu na Pearl Harbor 7. decembra posluževali pritrkavih podmornic s posadko samo dveh mož, kakor je razvidno iz podmornice, ki je bila kmalu po napadu vjeta. Tedaj je bila potopljena tudi druga tako najhujša in ena podmornica običajne velikosti.

Male podmornice so v resnici samomorilne ladje in jih izpusti v morje večja bojna ladja kakih 100 milj od obrežja. Vjeta podmornica je dolga samo 41 čevljev, je globoka 5 čevljev, opozovalni stolp pa seže 4 in pol čevlja nad krov.

Take ladjece more velika boj

Preiskovalni odbor za Pearl Harbor

Predsednik Roosevelt je večeraj imenoval odbor petih mož, da preiščejo okoliščnosti nenadnega japonskega napada na Pearl Harbor v nedeljo, 7. decembra, ko je bilo potopljenih in poškodovanih več ameriških bojnih ladij in je bilo ubitih 91 častnikov in 2638 mornarjev, ranjenih pa 656.

V ta odbor so bili imenovani: Owen J. Roberts, član zveznega najvišjega sodišča, admiral William H. Standley, admiral Joseph M. Reeves, generalni major Frank R. McCoy in brigadni general Joseph P. McNarney.

Odbor se bo v nekaj dneh odpeljal v Honolulu in Pearl Harbor, kjer bo pričel natančno preiskavo, ki ima namen dognati, kdo je zakrivil, da mornariško, armadno in zračno poveljstvo ni bilo pripravljeno na morebitni nepričakovani japonski napad.

HITLER SE MORA ZDRAVITI

Poročilo iz Ankare, Turčije, pravi, da so bili nemški krogi obveščeni, da je moral Adolf Hitler na zdravniško odredbo iti na svoj dom v Berchtesgaden, kjer mora počivati.

Zdravniki so Hitlerju povedali, da je zadnje mesece preveč napenjal svoje sile, vsled česar je neobhodno potrebno, da prične "počitniško zdravljenje."

Kitajka sila skoro nedotaknjena

Vrhovni poveljnik kitajske armade general Čaukajsek je osrednjemu izvrševalnemu odboru komintanga rekel, da je potrebno, da se naj resno zavade svoje dolžnosti do domovine in prijateljskih držav in da bi vsako zanemarjanje vojnih naporov mogoče dovelo do uničenja kitajskega naroda.

"Mogoče ne pretiravam, ako rečem, da še najmanj 90 odstotkov moške sile kitajskega naroda ni bilo izrabljenih in zato je še potrebno, da pride cela sila do svoje veljave," je rekel Čaukajsek. "Dežela mora izrabiti vse svoje materialne in človeške vire in ne sme dovoljevati separatistične gaibanji."

Komintang je kitajska glavna politična stranka.

HONG-KONG BO TEŽKO ZDRŽAL

Angleški krogi v Londonu se boje, da Hong-Kong ne bo mogel dolgo zdržati japonskih napadov. Odkar so se Angleži umaknili na otok, je njihova artilerija v Hong-Kongu v neprestanem dvoboju z japonsko artilerijo na celini. Kitajci z vso silo napadajo Japonce od zaden in v bok, da zmanjšajo njihov pritisk na Hong-Kong.

Gorati otok, na katerem stoji Hong-Kong, ima le malo dobrih postojank za obrambo proti zračnim napadom, dasi imajo Angleži mnogo protizračnih topov.

Včeraj zvečer je bilo poročano, da je začela japonska težka artilerija obstreljevati trdnjavo.

Ameriška "Legija Svobode"

Razne stranke priporočajo, da bi ameriški armadni urad začel organizirati divizijo prostovoljcev, ki bi sestala iz beguncev in drugih sovražnikov osišča.

Iz različnih krogov prihajajo washingtonski vladi priporočila, da bi Združene države opremile "Legijo svobode", sestavljeno iz tujih prostovoljcev. Vlade oblasti so lansko leto bile preplavljene s ponudbami vojnih beguncev, da so pripravljeni delati in žrtvovati tudi svoje življenje, ako jim je le dovoljeno, da smejo vdariti na sovražnika in s tem osvoboditi svojo domovino. Vse te ponudbe pa so bile odklonjene, kajti ameriška armada je morala biti čisto ameriška.

Po dogodku v Pearl Harbor pa bodo ameriške vojaške oblasti mogoče boljše presojele bojno sposobnost tujcev, čijih domovina je doživela vojno katastrofo.

Mnogo Amerikanci so še vedno napačnega mnenja, da je sedanja vojna "narodna" vojna, to je vojna Združenih držav proti Japoncem in Nemcem. Toda temu v resnici ni tako.

To ni več narodna vojna, temveč ideološka vojna, ki je objela skoro vsako državo

sveta. Vsled tega imajo Združene države na Španskem močnejše pristave kot pa general Franco, več pristave v Franciji kot pa ministrski predsednik admiral Darlan. Mnogo tisoč Nemcev in posebnop na Avstrijecev je v Ameriki, ki žele, da bi bila Nemčija v tej vojni porazena.

Več tisoč Južnoamerikan- ccev, Mehikancev, Kubancev, nenaturaliziranih Kitajcev, še celo nekaj Japoncev in begun- ccev iz raznih dežel, ki si jih je Hitler osvojil, je izrazilo željo stopiti v "Legijo svobode."

Ako bi Združene države že prej znale ceniti vižnost za vojaštvo sposobnih tujcev, tedaj bi jih poklicale na vezbanje in ne bi zametavale zelo sposobnih "svobodnih" Francozov in republikanskih Špan- ccev. Mešto teh pa so dovolile vstop v deželo agentom fran- coske vlade v Vichiju in špan- skim falangistom, ki so vsi na- sprotniki svobode in načel Thomasa Jeffersona in Abra- hama Lincolna.

Iznane vlade žele priti v Ameriko

Po Washingtonu so razširje- ne govorice, da mnoge evrop- ske vlade, ki so bile pregnane iz svojih prestolov, žele priti v Ameriko. Dokler Združene dr- žave niso bile poglobljene v vojni vrtnice, so te vlade žele mnenja, da bi bilo proti ame- riški nevtralnosti postavi, ako bi se naselile v Združenih dr- žavah.

Že več članov evropskih vla- darskih družin se nahaja bo- diši v Združenih državah, bo- diši v Kanadi. Norveška pre- stolonaslednica princesa Marta živi v državi Maryland, njen soprog in kralj Haakon pa ži- vijo v Londonu. Velika vojvo- dinja Luksenburška in njen so- prog princ Feliks sta v Kana- di. Holandska prestolonasled- nica princesa Julijana živi v Kanadi.

Pred nekaj tedni so se že ne- kateri zastopniki jugoslovans- ke vlade posvetovali z wash- ingtonsko vlado, da bi mogoče kralj Peter prišel v Ameriko in takaj postavil sedež svoje vlade.

Grški kralj Jurij je že pred nekaj meseci nameraval priti v Ameriko, pa je svojo namero opustil, toda bo sedaj najbrže prišel prihodnji mesec.

BOJI V AFRIKI

Lahi potrebujejo spodbude

Na nekem se zelo utrjenem območju kraju v Libiji se Nemci in Italjani še vedno dr- že proti Angležem, toda 200 Italjanov je že dvakrat sku- šalo priti iz svojih postojank v namenu, da se podajo Angle- žem. Vsakikrat pa so Nemci na svoje zaveznike pričeli stre- ljati in so jih prisilili, da so se vrnili na svoje mesto in se bo- rili dalje.

Nemški tanki obkoljeni

Angleška oklopna armada je popolnoma obkolila vse preo- stale nemške tančne oddelke v Libiji ter je navzlic strahovi- temu napadu bombnikov pro- čila v nemške in laške posto- janke jugozapadno od Gazale.

Tolstojev dom porušen

Angleška radio postaja naz- nanja, da so Nemci porušili dom velikega ruskega pisate- lja grofa Leva Tolstega, ko so se pred rdečo armado umakni- li iz Jasmaje Poljane, blizu Tule. Razbili so vse tako teme- ljito, da ni videti niti več gro- ba slavnega pisatelja, ki je umrl leta 1910.

HOLANDSKE PODMORNICE V AKCIJI PRO TI JAPONCEM

Več holandskih podmornic je zasidranih v nekem pristanišču Holandske Vzhodne Indije. Te podmornice so s seboj potopile pet japonskih transportnih parnikov.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lupaša, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 1-1242

U. S. DEFENSE BONDS IN DEFENSE SAVINGS STAMPS

Sedaj, ko so Združene države v vojni do zob, bi svetovale, da bi vsi kupovali, kolikor jim seveda dopuščajo razmere, zvezne obrambne bonde in znamke.

Kakšni so ti bondi in znamke in kako jih je kupiti? — Tako bondi kot znamke so uradne obveznosti vlade Združenih držav. Vlada se obvezuje, da jih plača v polni vrednosti z obrestmi vred.

Znamke, ki jih dobite v poštnih uradnih, bankah in v raznih trgovinah, so bile izdane v vrednosti po 10, 25 in 50 centov, \$1 in \$5. Pri nakupu znamk dobite knjižico, v katero nalepite kupljene znamke, tako da jih morete opazovati, kako rastejo, dokler ne dosežejo vrednosti bonda, nakar z njimi lahko kupite bond.

Bondi so trojevrstni: Serija E, F in G. Najbolj primerne za povprečnega so bondi Serije E. Bondi te vrste so po znesku \$25., \$50., \$100., \$500. in \$1000. — Bond za \$25 je mogoče kupiti v vašem poštnem uradu, banki ali hranilnici.

Ljudje s skromnimi sredstvi, bodo gotovo z veseljem segli po njih, kjer je svota majhna in so ravno tako dobičakarji. Na leto donosajo dva in devet desetih odstotka obresti in vnovčiti jih je lahko vsak čas.

Za bond Serije E — \$50. plačate sedaj \$37.50; za bond vrednosti \$100. pa \$75; za bond \$500. in ako kupite bond za \$1000. plačate danj \$750. — Čez 10 let vam bo vlada izplačala vrednost bonda.

Letni nakup teh bondov je omejen. Posameznik si jih ne more nabaviti za več kot za \$3750. Po desetih letih se ta vsota povzra na \$5000.

Obrambni bondi serije F so namenjeni za večje kupce in dozore v 12 letih, mesto v desetih. Izdani so v vrednosti \$100., \$500., \$1000., \$5000. in \$10,000. in so prodajajo po \$74., \$370., \$740., \$3700 in \$7400. — Ako držite te bonde do zrelosti, bodo prinašali po 2.53% obresti, ki se jim pripisujejo vsakega pol leta. Dobite jih pri Federal Reserve bankah ali pri drugih denarnih zavodih, ali pa navtavnost iz U. S. Treasury Department, Washington, D. C. Dobiti pa jih morete na leto le za znesek \$50,000 in sicer bonde serije F in G.

Seveda velike vsote ne morejo priti pri posameznikih vpoštev, pač pa jih objavljamo, da bodo čitatelji imeli natančen vpogled.

Bondi serije G so naprodaj po označeni ceni po \$100., \$500., \$1000., \$5000., in \$10,000. in so izplačani po vrednosti v 12 letih. Odkupna cena se jim večja z vsakim letom, kakor police zavarovalnih družb. Prinašajo po 2.50 na leto obresti, ki se plačujejo polletno s čeki zveznega zakladniškega urada. Kupiti jih je mogoče ravno tam kot bonde serije F.

Z nakupom bondov boste pomagali v prvi vrsti domovini, koristili boste pa tudi sami sebi.

Za denar, ki ga daste za bonde, se ni treba bati, kajti zanj jamči ameriška vlada z vsemi svojimi neizčrpnimi naravnimi viri.

V času svetovne vojne so naši rojaki mnogo prispevali za nakup Liberty bondov in vemo, da bo vsak Slovenec tudi ob tem času storil svojo dolžnost, kolikor mu pač dopuščajo denarna sredstva.

Vesti iz raznih bojišč:

Japonci s svojimi napadi na Filippine ne morejo znanovati nobenega uspeha, kajti Amerikanci in Filipinci so odbili dosedaj še vse napade z velikimi izgubami za Japonce. Armadno poveljstvo naznanja, da ima položaj na Filipinih "v svojih rokah."

Več uspehov pa so Japonci dosegli na Malajskem polotoku, kjer je, kakor Angleži sami priznavajo, važno pristanišče Penang v veliki nevarnosti, da ga Japonci zavzamejo.

Tudi za važno pristanišče Hong-Kong so Angleži v velikih skrbih. Japonci mesto silovito napadajo, toda do sedaj je povzročena škoda le neznatna.

V Libiji se Nemci in Italijani vsepovsod umikajo in Angleži obstreljujejo še preostali nemški tančni oddelek jugozapadno od El Gazale.

Nekaj o Islandiji

Marsikoga bo zanimalo kako je na Islandiji, kjer je Amerika nedavno izkrcala svoje vojake.

Islandija se dviga iz morja kakor pravilčno bitje. Daljno in nedotakljivo, samotno in očarujoče strme skalnati bregovi, sneženi vrhovi ognjenikov in blesteči se ledeniki Vatnajökulla iz morskih valov. To je prvi in poslednji vtis, ki ga imaš, če se otoku približaš od zahoda ali odhajaš z njega od vzhoda.

Ko je ladja priplula do divje razsefrane, naravnost iz morja kipeče otoške skupine Vestmannaeyjar, potem je le še nekaj ur vožnje do Reykjavíku, ki je prestolnica in središče otoka. Razburjene jate galebov spremljajo ladjo, potniki pa stojijo začuden na krovu, vsi na tisti strani, ki je obrnjena k naglo bližajočemu se bregu, tako da se skoraj bojijo, da se bo ladja nagmala na to stran.

Kdor bi rad spoznal veliko ljubezen Islandcev do domovine in jih naj v teh trenutkih opazuje, preden stopijo na domača tla. Mogoče je njihova strast za potovanje, ki je prišla že kar v pregovor, zato tako velika, da spet in spet doživi ta trenutek. "Island er beztal land, sem sliu skíni a." (Island je najljubša dežela pod soncem.) Teh navdušenih besed nise m. slisal samo pred pristankom, marveč tudi sicer večkrat in povsod. Vendar — kdor kolj je kdaj stopil na ta otok z navdušenjem, se mu je vzhicnost kmalu podelila in bil je razočaran. Brez dvoma so bili taki "navduš valci" polni davnih islandskih zgodb in junških slavošpevov, ki jih pozna Islandija. Toda Islandci niso hoteli ostati le narod, ki bi ga svet občudoval kot nekakšno gerimansko starino. Jaki moderno in prosvetljeno se je mali narod, ki šteje malo več kot 110.000 duš — kakih 30.000 jih živi še v Ameriki — ob vstopu v 20. stoletje začel približevati življenjskim in delavnim oblikam ostalega sveta in se je po več stoletjih najhuje stiske začel okorizirati z moderno tehniko. Islandec je ponosen na to, da se je začel moderno razvijati njegov nepristopni in neprijazni otok — ki je s svojimi 102.840 kvadrat. kilometri trikrat tako velik kot Danska — in vozijo po njem avtomobili in je ondi elektrika in brzojav in radio. Dobro zna Islandec izkoristiti prirodnih izvorov moči in industrializacijo najvažnejše pridobnine: ribištva.

Veliko častihlepje in napor Islandcev sta pri tem seveda povzročila, da se je stopnjevala modernizacija z ameriško naglico. Več in več kmetov je zapustilo tišino svojih domov, da bi bili na obsežnih krajih deležni "življenja." V glavnem mestu Reykjavíku liva tretjina vsega prebivalstva. Mesto se je kar skokoma razširilo. Poleg skromne staroislandske travnate bajte stoji moderna, nič kaj okusna vila, ki dobiča toplo vodo po dolgih ceveh iz prirodnih vročih vrelecev okolice. Stavbarska mešanica mesta močno razočara slehernega, ki se navdušuje za Islandce, prav tako te razočarajo veliki, živahni in dragi hoteli, dalje te odvrčajo trgovine, polne neokusne šare in kina s sladkobno filmsko romantiko in preveč nalepotične ženske in blede plesni mladenci.

Navdušenemu in za romantično dovrženemu potniku je zoprno slišati v teh najsamotnejših pokrajinah, da trobijo avtomobili, in v srce ga zadene, ko vidi, kako na kaki osamljeni kmetiji v topli gredi trgajo paradiznike. Vendar je tu sredi večno grozečih izbruhov ognjenikov, sredi skalnate, neprijazne pokrajine nastala z vročimi vreleci in z žilavo pridnostjo rodovitna oaza iz pušcave. Vedno zvonklatjoči telefon je za kmetijo, ki je po vsej oddaljenosti od slehernega človeškega bivališča, jako priljubljena zveza z zunanjim svetom.

Mimo strmeljenja po sodobni, neodvisni izoblikovanosti življenja v svojem svobodnem otoškem kraljestvu, pa je bil najvišji smoter Islandcev, da bi dosegli politično neodvisnost. — Iz vseli razgovorov z Islandci se je že več let razodevalo veselje, da bo dala revizija zveznega zakona o personalni uniji z Dansko l. 1940 vendarle svobodo. Že več let pa obvladajo angleški trgovci islandski izvoz in si skuša Anglija pridobiti Islandijo kot letalsko oporišče na poti za Ameriko.

Islandija je kot turistična dežela zelo priljubljena na svojem severu. Tu je pač tudi edini, slavn "gozd", ki sestoji iz mraščinih brezovih dreves, in pa podnebje je bolj stalno kot na jugu. Tu imajo tudi posebne žilave konjice, ki so za promet v tem kraju, kjer ni ne potov ne železnice, neobhodno potrebni. Varno nosijo svoje ga jezdecia po pokrajinah iz same okamenle lave, kjer je vse spolzko ko na ledu, čez sumeče rečice, mimo kadečih se vročih vrelecev, geizirov, mraščinih rječih in rumenih hribov in po kamnitih, z nežno zelenim mahom poraslih obronkih.

V tej daljni samotiji stoji le tu in tam v kaki kotlini kakakmečka hiša, ki potnika lepo po domače sprejme in mu potstreže, tako da se sleherni težko loči od gostoljubnih ljudi. Visoka izobrazbenost islandskih kmetov je pač edinstvena na svetu. Ljudstvo je nekam vse pesniško navdahnjeno in mimo tega težko preizkušeno po hudih prirodnih nepravilnostih. Tako rekoč iz kamenja si je treba knesti testo za kruh. Takšne razmere pa bistrijo duha in utrjujejo žilavost volje in poslobljenost duše.

Že od leta 1911 je v Reykjavíku univerza s štirimi fakultetami. Na širokem prostoru

tomobil, in v srce ga zadene, ko vidi, kako na kaki osamljeni kmetiji v topli gredi trgajo paradiznike. Vendar je tu sredi večno grozečih izbruhov ognjenikov, sredi skalnate, neprijazne pokrajine nastala z vročimi vreleci in z žilavo pridnostjo rodovitna oaza iz pušcave. Vedno zvonklatjoči telefon je za kmetijo, ki je po vsej oddaljenosti od slehernega človeškega bivališča, jako priljubljena zveza z zunanjim svetom.

Mimo strmeljenja po sodobni, neodvisni izoblikovanosti življenja v svojem svobodnem otoškem kraljestvu, pa je bil najvišji smoter Islandcev, da bi dosegli politično neodvisnost. — Iz vseli razgovorov z Islandci se je že več let razodevalo veselje, da bo dala revizija zveznega zakona o personalni uniji z Dansko l. 1940 vendarle svobodo. Že več let pa obvladajo angleški trgovci islandski izvoz in si skuša Anglija pridobiti Islandijo kot letalsko oporišče na poti za Ameriko.

Islandija je kot turistična dežela zelo priljubljena na svojem severu. Tu je pač tudi edini, slavn "gozd", ki sestoji iz mraščinih brezovih dreves, in pa podnebje je bolj stalno kot na jugu. Tu imajo tudi posebne žilave konjice, ki so za promet v tem kraju, kjer ni ne potov ne železnice, neobhodno potrebni. Varno nosijo svoje ga jezdecia po pokrajinah iz same okamenle lave, kjer je vse spolzko ko na ledu, čez sumeče rečice, mimo kadečih se vročih vrelecev, geizirov, mraščinih rječih in rumenih hribov in po kamnitih, z nežno zelenim mahom poraslih obronkih.

V tej daljni samotiji stoji le tu in tam v kaki kotlini kakakmečka hiša, ki potnika lepo po domače sprejme in mu potstreže, tako da se sleherni težko loči od gostoljubnih ljudi. Visoka izobrazbenost islandskih kmetov je pač edinstvena na svetu. Ljudstvo je nekam vse pesniško navdahnjeno in mimo tega težko preizkušeno po hudih prirodnih nepravilnostih. Tako rekoč iz kamenja si je treba knesti testo za kruh. Takšne razmere pa bistrijo duha in utrjujejo žilavost volje in poslobljenost duše.

Že od leta 1911 je v Reykjavíku univerza s štirimi fakultetami. Na širokem prostoru

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah
Terezinka Polka
Na pianinu — vokal: Stv. M. 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — Stv. M. 571
Za toz. čenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
463 West 42nd Street, New York

nad mestom, v čigar sredini se dviga spomenik Leila Eriksona, ki je odkril Ameriko. Še pred Kolumbom, je tudi Narod na knjižnica, ki vsebuje dragoceno zbirko staroislandskih rokopisov. Slava Islandije v izobraženem svetu temelji na visoki duhovni kulturi, davne dobe in še delovanje sedanjosti se okoriša s starim jezikom iz teh stoletij. Na Islandiji živi le še kakih 200 Katolicinov.

ZEMELJSKE CELINE POTUJEJO.

Učenjakom je znano, da potujejo velike zemeljske celine, ki so vendar tako trdno zvezane z zemeljsko podlago in skalevjem. Trdni deli sveta tako rekoč plavajo po svetovnih morjih, zelo, zelo počasi, komaj neznatno. Dognali so na primer, da se Evropa stalno približuje Ameriki in sicer za 16 centimetrov letno. To je pač tako majhna razdalja, da bi iz hje lahko sklepali na netočnost ali pomoto matematičnih neričnih naprav. Pri tisočkilometerskih razdaljah je pomota za 16 centimetrov mogoča in razumljiva. Kaj pa porečete na to, nam bodo rekli strokovnjaki. Če se vam zde trditve o potovanju Evrope netočne ali zmotne, ne morete več tega trditi o Gronlandiji. Gronlandija se resnično in resno približuje ameriški celini. To gibanje doseže hitrost 32 metrov na leto, kar je že prav lepa hitrost. Če bo Gronlandija stalno potovala s to hitrostjo, ter v fejsmeri, bo v 4 do 5 tisoč letih trečila ob Kanado.

O vzrokih omenjenega gibanja ne vemo nič točnega. Učenjaki so izdelali več domnev, ki pripisujejo gibanje zemeljskih celin posledicam zemeljskega vrtenja, toda potem bi se morala prav tako tudi Amerika gibati, bežati pred Gronlandijo. Drugi postavljajo domneve o vdoru zemeljske skorje, o vodi nekje globoko pod zemljo, kar povzroča, da se zemlja pogreza in spreminja lego. Edfine si te domneve niso, pravilne pa verjetno tudi ne. Morda bi imel

Peter Zgaga

Čitateljem "G. N." naznanjamo, da je bil "Peter Zgaga" vsled poslabšanja svoje bolezni začasno primoran prenehati pisati svojo dnevno kolono. Kadar se mu okrene kaj na boljše, bo zopet pričel pisati.

Mr. Terčku želimo, da bi čimprej popolnoma okreval in rojakom zopet napisal kaj v razvedrilo in zabavo.

najbolj prav tisti, ki trdi, da se Gronlandija zato približuje Ameriki, ker se je Evrope že naveličala.

DNEVNIK JAPONSKEGA RODU KONOJE.

Med najstarejše kronike sveta spada dnevnik rodbine Konoeje. Star je približno 1100 let. Konoeji so ena izmed najuglednejših in najstarejših japonskih rodbin. V vseh dobah japonske zgodovine so imeli veliko vlogo. Njihova slava je bila posebno velika od 7. do 10. stoletja. Takrat so vladali na Japonskem inalnol neomejeno. Poleg cesarja je stal vedno najmanj en Fudživara, kakor se je prvotno imenoval ta rod, ki je sprejel ime Konoeje v 12. stoletju. Navadno je bil takrat japonski cesar poročen z eno izmed hčera iz doma Fudživarov.

Japonska je preživela dve reformni dobi, ki sta globoko prevzeli vso državo. Prva je bila ob koncu 19. stoletja, ko je Japonska pod cesarjem Meijem prevzela evropsko civilizacijo. Druga se pomenjuje, da je bila pa v 7. in 9. stoletju, ko je Japonska ob enem z budizmom sprejela od Kitajske tudi temelje pravde državne uprave, davčni sistem in odgovornost uradništva. Ta izprememba je nad tisoč let odločala japonsko usodo. Že takrat so bili predniki sedanjega rodu Konoeje vodilni državniči svoje dobe in prednik knez Konoeje Katamari Fudživara je spadal takrat med najožje sotrduke kraljevskega reformatorja, princea Naka No Oe.

To so bili časi, ko se je rodbinski dnevnik pričel. Ta edinstvena rodbinska kronika in obenem japonska zgodovina je prehajala iz rodbine na rodbino in vsak poglavar doma je je nadaljeval. Dnevnik je zdaj shranjen v hiši sedanjega poglavarja rodbine Fumimara Konoeje, kjer zavzema 15 velikih skrinj.

ZENSKA ODKRILA OSEM REPATIC.

V Ameriki in drugod je zbudila pred časom precej pozornost vest, da sta novo postajo za nebesno fotografijo na Harvard vseučilišču ustanovili dve ženski. Gospodična Bruceova in gospodična Draperjeva se imenujeta obe zvezdoslovki ki sta s pomočjo 25 asistentk, torej samih žensk, do danes fotografirale določili že več sto tisoč zvezd.

Ženske ob teleskopu niso tako nesmiselna stvar, kakor si mislijo morda mnogi moški, ki menijo, da je astronomija izključno moška zadeva. Kajti ženske ne bi bile sposobne zgrajena.

KUPITE DEFENSE SAVINGS BONDS IN STAMPS

NEVARNI UGRIZI

Tu in tam čitamo, da je nekdo za svojo obrambo in napad uporabil svoje zobe. Izkušnja uči, da so takšni ugrizi zelo nevarni. Usta so narave tudi tedaj, če si jih skrbno snazimo, posejana s klicami, ki njim samim morda ne škodajo, a u-tegnejo napraviti veliko škodo, če zajdejo v rano. Tu povzročajo težke infekcije, ki se siri-jo vzdolž misle in kit, kar velja posebno za ugrize v roke. Ključne klice se razširjajo posebno hitro, če je ugrizeni imel roko stisnjeno v pest, tako da so bile misle napete. Ko ta n. opetost popusti, mislečno tkivo bakterij naravnost vsrka. Takšne infekcije je posebno težko obravnavati ker je roka tako komplicirano zgrajena.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 48. leto

Članstvo 37,500 Premoženje \$4,935,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pos-ten in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVEN-SKI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrste certifikate se-danje dope od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se diti član ali članica to mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, po-trudi se in pristopi takaj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

THIS YEAR GIVE...

DEFENSE Bonds *** Stamps

The present that not only is appreciated by the one who receives it, but benefits every one in America.

Naprodaj so pri Vaši lokalni pošti ali banki.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer biva in delajo Slovenci

Uradni podatki o kanadskih vojnih naporih

Drobna knjižica, ki jo je izdalo vojno ministvo, vsebuje pregled uspehov kanadskega dominija lanskega in letošnjega leta. — 24 častnikov odlikovanih.

Vsak kanadski narodni zastopnik je dobil te dni na svoji pisalni mizi drobno knjižico, pisano po podatkih obrambnega ministra Ralstona, in vsebuje podatke o vojnih naporih in uspehih Kanade lanskega leta in tekočega leta.

V uvodu so imena 24 kanadskih mornariških častnikov in mornarjev, odlikovanih za izredno junaka dejanja v vojni akciji.

Ob izbruhu vojne je bilo v kanadski mornariški službi triinajst ladij, 31. marca letošnjega leta je bilo zgrajenih oziroma v gradnji 344 ladij.

1. aprila 1940 je imela kanadska mornarica 939 častni-

24 LETNI SERŽANT — VETERAN SEDANJE VOJNE

Kanadčan, ki je prostovoljno vstopil v angleško armado, je bil ranjen pri Dunkerque. — Ker za letalca ni bil sposoben, je bil pridelen artileriji.

Eden najmlajši veteranov druge svetovne vojne je 24-letni Kanadčan Nicholas Worobee iz Portage la Prairie v provinci Manitoba.

Worobee je seržant v angleški armadi, udeležil se je bojev pri Dunkerque ter je bil ob tisti priliki tudi ranjen. Več mesecev je bil v neki angleški bolnišnici in ko je ozdravel, je bil častno odpuščen iz armade. V njegovo odpuščajo je zapisal generalni poročnik M. C. Dale, da je bila njegova služba skoziinsko vredna.

Iz Anglije se je vrnil v Kanado, kjer je zdaj pri svojih starih.

Zdaj je odšel leta 1938 v Anglijo, upajoč, da ga bodo sprejeli v kraljevo zračno službo. Ker pa za letalstvo ni bil sposoben, je stopil v artilerijo.

Dne 3. septembra, tri dni po angleški napovedi vojne Neu-

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BEKILLO. Sestavil dr. F. J. Kera. Vsebuje...	Cena \$2.00
BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjižico — "How to become a citizen of the United States".	Cena 35 centov
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, opisan Franjo Dular, 278 strani. Cena trda vez...	Cena \$1.50
GOVEDORJEJA. Spisal R. Legvart, 143 strani, 8 slikar.	Cena \$1.—
KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU, 111 strani	Cena 50c
MLEKARSTVO. Spisal Anon Pava, 3 slikar, 168 strani.	Cena 50c
OBRTNO KNJIGOVODSTVO, 258 strani. Vsebuje...	Cena \$1.—
ODKRITJE AMERIKE, opisan dr. BRAJAN: Trije deli: 162, 141, 135 strani. Cena mekko vez...	Cena \$1.—
UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer, 163 strani.	Cena \$1.—
ZDRAVILNA ŽELIŠČA, 62 strani.	Cena 25c

Naročite pri:
Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.

Mobilizacija ljudske sile

Vlada napoveduje še višje davke in nove omejitve. — V Hong Kongu se bore Kanadčani proti najnovejšemu napadalcu. — Sovražnik se umika v Rusiji in v Afriki.

Iz govora zrakoplovnega ministra C. G. Powera je razvidno, da namerava vlada v najkrajšem času mobilizirati vso moško in žensko silo naroda. Minister je tudi namignil, da bodo davki še večji in omejitve.

— Uvedena bo prava regimentacija, — je dejal. — Ta beseda mi nikakor ne ugaja, se manj pa tisto, kar je v zvezi z ujo. Toda dežela je v stiski, in vsteti je treba vse varnostne in nujnostne odredbe.

Po postavi, ki odreja mobilizacijo narodnih virov, ima vlada vso oblast in vso pravico, izvesti narodno naborno službo, ne samo moške, pač tudi ženske sile.

— Te oblasti se bomo poslužili, — je nadaljeval zrakoplovnih ministrov, — ter poskrbeli, da bo prisiljen vsak moški in vsaka ženska izvršiti delo, od katerega bo imela država kot celota največji dobiček. Moško silo bomo organizirali za obrambo naših obal ter za povečano produkcijo municije in živil. Ženske bodo zaposlene v arzenalih, delavnicah in tovarnah.

Glede zračne sile je omenil Power: — Danes se bori ob strani Angležev v vseh delih sveta več tisoč graduirancev našega vezalnega načrta. Po preteku enega leta bo ta sila trikrat večja.

— Zadnji teden se je položaj temeljito izpremenil. Pregručane razmere zahtevajo še vse drugačne napore kot so bili dosedanj.

— Kanadčani so dobili na zapadni obali novega sovražnika. Brezobziren je, drzen in zvijski. Amerika, ki je bila še pred mesecem dni neodločna pri negotova, je zgrabila za vojni meč. V Rusiji in v Afriki se sovražnik umika. V obleganem Hong Kongu se mladi možje iz province Quebec bore za Kanado. O koncu nihče ne dvomi. Zmagali bomo, če se nesebično posvetimo naši dolžnosti, če vsi prevzamemo skupno breme ter če bomo vsi prežeti s trdnim zaupanjem v končno zmago.

Kanadska vojaška moč

Vse kaže, da bo kanadska vlada pospešila svojo vojna prizadevanja s posebnim ozrom na porabo vse razpoložljive moške sile. Vse morebitne izpremembe v kabinetu se bodo završile v smislu tega cilja.

To pa nikakor ne pomeni in se ne sme tolmačiti kot da bi utegnili pomeniti, da se bo vlada vklonila zahtevi opozicije ter odredila konskripcijo za prekoceansko službo.

O tej zadevi je tekmo zadnjega kratkega parlamentarnega zasedanja dovolj točno in odkrito pojasnil svoje stališče ministrski predsednik Mackenzie King, ki je dejal, da velja konskripcija samo in edino za Kanado, in da ne bo poslal nobenega konskripcionara onkraj oceana. To oblast bi mu moral dati kanadski narod, ki mu je pa doslej še ni dal.

Kaj pravzaprav namerava vlada s "porabo vse razpoložljive moške sile" se natančno ne ve, zdi se pa, da bodo premestili v vojno industrijo vse delavce, ki so zdaj zaposleni po delavnicah in tovarnah, katere ne izdelujejo vojnega materiala.

Kanadčani so nezadovoljni z nekaterimi amer. listi, ki so nekaj pisali, da bi morala Kanada, ki je vendar v vojni, vsakega odrediti obvezno konskripcijo tudi za prekoceansko službo. V ameriškim kongresu je bil že predložen predlog, da se sme pošiljati ameriške vojake onkraj morja.

Ako se prav premisli, ima Kanada z ozirom na število prebivalstva sorazmerno več vojakov onkraj oceana kot jli imajo Združene države v vsej svoji armadi.

Meseca oktobra je imela Kanada (brez mornarice in zračne sile) onkraj oceana 120 tisoč mož, dočim čaka doma prostovoljno priglasihih 344 tisoč mladih mož za armado, mornariško ali zračno službo v kateremkoli delu sveta. Združene države so do onega časa pokloale pod orožje le polovico več mladih mož, namreč 705 tisoč.

Zdaj ko so Združene države in Kanada v vojni z Japonsko se prijavijo vsak dan na tisoče mladih ljudi za vojno službo v kateremkoli delu sveta za obrambo dežele.

Kanada ima tudi za domačo obrambo 170 tisoč mož; skupaj

Starostna meja višjih častnikov

Obrambni minister Ralston je odredil, naj bodo s 1. januarjem vpokojeni vsi generalni majorji s 57, brigadirji s 54, polkovniki s 54, in generalni poročniki s 51. letom.

Častnik, ki je presegel 53. leto, ne more postati generalni major, dočim je starostna meja za brigadirja 49, za polkovnika 49 in za generalnega poročnika 45. let. Tisti, ki so starejši, ne morejo biti povišani službi.

Te določbe se tičejo le častnikov v aktivni službi.

Za moderno bojevanje je treba telesne čilosti in svežosti. Višji častniki, ki presežejo gotovo dobo, po zahtevu obrambnega ministra, niso več sposobni.

Zasluzena kazen

V Buffalo, N. Y., so bili obojeni vsak na trideset dni je trije Kanadčani, ki so v kari pridrveli preko mednarodnega mostu, ne brigajoč se za svariila kanadskih in ameriških uradnikov. Sodniku so rekli, da so bili tako veselo razpoloženi, da niso vedeli, kaj počno.

Nemška divjanja v Jugoslaviji

Nemška radio postaja v Beogradu je sporočila, da je bilo v Jugoslaviji vstreljenih 64 oseb, med njimi 7 žensk, in 150 aretiranih.

Slovenci v Kanadi

Ko mi bo 10. jan. 1942 potekla naročina na list "Glas Naroda" vam pošljem money order na \$6.00 za celo leto da bo mir za en čas, kajti brez lista nečem biti, ker je "preveč zanimiv, posebno v teh kritičnih časih. Žal, da so tako slabe in žalostne novice iz stare domovine. Ubogi slovenski narod, koliko mora pretrpeti! Ali priskel bo čas, ko bo Lucifer Adolf Hitler in njegova golazen poražena in slovenski narod bo rešen.

Kar se dela tiče, se dela vsake dan, svetel in petek. Tukaj so zlati rudniki.

Žimo imamo že dosti milo; nekaj snega, ali ni preveč mrazlo.

Zelim vesele Božične praznike in srečno Novo leto vsem čitateljem tega lista izom Kanade in Združenih držav. Te bi list pa obilo naročnikov!

S pozdravom vašh naročnik.

Louis Pehnisk, Zeballos, B. C. Can.

PREVIKAT V KANADI

Mnogokrat zlasti združje mesecent si mislija, da bi nikdar več ne odšla preko meje naše svobodne dežele Amerike. Toda bilo je na 19. novembra, ko dobimo telegrafično obvestilo iz General Hospital v Norfolk, Simcoe, Ontario, da je mojega moža brat že zelo slab. Ko vidim, da mojemu možu ni moglo iti, se sama odpravim na pot. Poslovim se od moža, kerke in sina in pograbim kovček, se en mil pogled na mastno gosko, ki je bila pripravljena za drugi dan v počast Zahvalnemu dnevu, in že sem bila od zunaj.

Ob 11.30 zvečer se odpeljem z vlakom proti Buffalo, N. Y. kjer čakam na drugega do Hamilton, Ont., od tam pa na taksi do druge postaje, kjer dobiim vlak do Simcoe, Ont. Bilo je ravno opoldne drugega dne ko stopam proti bolnici, misleč, da dobim moževega brata še pri zavesti. Toda bolničarke mi povedo, da sem prepozna. Ivan Avsee je že mrtev in v pogrebni zavodu ga bom našla, tako so mi povedale.

Ko kmalu nato stopim pred truplo pokojnega Ivana, mi je bilo tako tesno pri sre. Kako sam je takaj spaval, daleč od rodne zemlje, daleč od druge matere, sestre in bratov, in še v najlepši moški dobi, star komaj 47 let. Pokojni je bil rojen v Viševku, Stari trg pri Raketi, kjer zapuška mater, brata Antona in Rudolfa, v Reki Matija, v Ljubljani sestro Lojzko, por. Matelko, v Cleveland, O. pa brata Lavdika. Pokojni se je nahajal v Kanadi okrog 18 let v Kirkland, Ont., in po drugih malih mestih je iskal sreče in lažjega dela, dokler ga ni v aprilu bolezen za rakom spravila v bolnico, odkoder se ni več vrnil živ.

Pogreb se je vršil 21. nov. iz McGregor pogrebnega zavoda in v katoliško cerkev s peto sv. mašo ob 9. zjutraj v spremstvu duhovnika na pokopališču. Rev. Fum ga je namreč hodil v bolnico obiskat. S hvaležnostjo se spominjam častite duhovščine in Mr. McGregoria, pogrebniika ker so mi šli tako na roko. Po njih sem tudi našla nekaj Ivanovih prijateljev. Posebno sem se razveselila družine Mr. Dominik

Ker sem nazaj grede se vozila po dnevi, sem tudi mnogo več videla. Ko pridemo preko kanadske meje, se mi je zdela, da so potniki vse veselejši, ko zavozil vlak na trdna tla ameriške zemlje. Sicer pa v teh par dneh, ki sem jih preživela v Kanadi, se nisem nič tuja počutila. Vsi so mi bili jako prijazni in šli na roko, s komur sem prišla v stiko. Zato sem pa tudi sklenila, da ob priliki zopet obiščem lepo kanadsko deželo in nove mi prijatelje.

Oh koncu mojega dopisa naj omenim, ako kateri izmed kanadskih rojakov želi obiskati grob pokojnega Ivana, lahko izve pri McGregor zavodu, v župnišču, ali pa naj se direktno obrne na moj naslov. Omenim naj tudi to, ko sem prišla do Buffalo, N. Y., bi kar najraje vzela vlak do Little Falls, kjer sem bila na obisku leto 30. maja. Rada bi se zopet znašla pri Mrs. Cankar, da bi mi zopet razkazala moj rojstni kraj, da bi me še enkrat popeljala na grob prerano umrle matere in da bi še enkrat videlo prijatelje mojih starišev.

Ob koncu dopisa želim vsem prijateljem in čitateljem tega lista vesele božične praznike in srečno Novo leto. "Glasu Naroda" pa mnogo dobrih in zvestih naročnikov.

Pozdrav!

Mrs. Mary Avsee, 6317 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VELIK NAVAL NA NABORNO POSTAJO

Zdaj je naborna postaja tudi v Kirkland Lake, dočim so prej morali naborniki v North Bay. Sprejemajo tudi ženske za pomožno službo.

Kirkland Lake, Ont., je na posled vendarle dobi popolno naborno postajo. Prej so se prostovoljci v Kirkland Lake le registrirali in opravili nekaj drugih formalnosti, po končne listine so morali pa v North Bay.

Koj prvi dan, ko je začela poslovati samostojna naborna postaja, se je priglasiło za kanadsko zračno službo petinindeset prostovoljcev iz Kirkland Lake-a.

Rekrutacija se vrši vsak dan in sicer od devetih zjutraj do petih popoldne.

Zrakoplovni častnik Cullen je izjavil, da je z uspehom povsem zadovoljen ter je pohvalil mlade fante v Kirkland Lake, ker so tako vneti za letalstvo.

Naborna postaja sprejema tudi prošnje za vstop v kanadski ženski pomožni zračni zbor.

Naborne oblasti prav posebnopozivajomške, stare od 17 in pol do 32 let in pol, naj se izvežbujo za zrakoplovne opazovalce.

Poslani bodo v posebno šolo v Hamilton, Ont.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

150

"Dne 28. junija 1914. o pol štirih zjutraj sem se prebudil iz strašnih sanj. Sanjalo se mi je, da sem stopil v jutrnjih urah k svoji pisalni mizi in hotel pregledati dospelo pošto. Prav na vrhu je ležalo pismo s črnim robom, črnim pečatom in nadvojvodinim gabom. Takoj sem spoznal njegovo pisavo. Odprl sem ga in zagledal na glavi nebesno-modrikastega papirja sliko kakor na razglednicah; predstavljala je cesto in tesno ulico. Visokosti sta sedeli v avtomobilu, njima nasproti general. zraven šoferja neki častnik. Obakrog ceste množice ljudi. Dva mlada fanta planeta naprej in streljata na njuni visokosti. Besedilo pisma je dobesedno tisto, ki sem ga videl v sanjah. "Vaša škofova milost, Dragi doktor Lanyi! S tem vam sporočam, da padeva danes z mojo ženo v Sarajevu kot žrtvi zavratnega umora. Priporočava se vašim pobožnim molitvam na sveti mašni daritvi ter vas prosiva, da ostanete najinim ubogim otrokom tudi nadalje v ljubezni in zvestobi enake vdani, kakor doslej. Pristrčno vas pozdravlja vaš nadvojvoda Franc. V Sarajevu dne 28. junija 1914. o pol štirih zjutraj." — Tresoč se in ves solzan sem skočil iz postelje, pogledal na uro, ki je kazala pol štirih. Takoj sem pohitel k pisalni mizi ter zapisal, kar sem bil v sanjah hral in videl. Pri zapisovanju sem ohranil cel obliko nekaterih črk, kakor jih je bil zapisal prestolonaslednik. Moj sluga je stopil to jutro ob tri četrti na šest v pisalno sobo ter videl, da sedim ves blede in molim rožni venec. Vprašal me je, ali sem bolan. Rekel sem mu: "Takoj pokličite mojo mater in gosta. Neutegoma hočem služiti mašo za njuni visokosti, kajti sanjal sem strašne sanje." Nato sem šel z njimi v domačo kapelico."

28. junij.

28. junij, Vidov dan, se je pričel z veselim šumenjem na postajah v sarajevski okolici. Praznik je privabljal v lepo glavno mesto dežele mnoge ljudi. Srbi in vsi, ki so se čutili z njimi eno, so s prvimi jutrnjimi vlaki hiteli v Sarajevo, da bi tam slovesno obhajali največji narodni praznik, spominski god bitke na Kosovem polju.

Pobožni katoličani pa so se vozili v glavno mesto, da bi videli prestolonaslednika, zaščitnika katoliške cerkve in tej deželi nejevernikov. Tudi marsikateri musliman se je peljal v glavno mesto, ki je v kljub treznim novim cestam izkušalo ohraniti čistost jutrovskega sloga. Tudi musliman je hotel videti prestolonaslednika, češ, ne gre, da bi na ta praznik samo Srbi gospodarili v Sarajevu.

Na postajah so patrolirali Potiorkovi orožniki in policisti. Po mestu jih ni bilo mnogo videti; večina jih je smela počivati prav do zore napornega dne. Le posamezni civilisti, ki so od spredaj in zadaj dišali po vohunu, so se izprehajali po glavnih ulicah.

Ko je Danilo Ilić potegnil škaflo z orožjem izpod postelje, solnce še ni bilo vzšlo. Mati je spala. Princip, ki je stanoval v pregradku zraven kuhinje, je bedel, kakor Ilić, tudi on ni bil mogel zaspati. Opazno se je Ilić napravil, mati je imela rahlo spanje, neopazno je hotel izginiti s Principom.

Hudo je bilo brez slovesa oditi z doma. Ilić je bil prepričan, da ne bo matere nikoli več videl. Bila je edina duša, ki jo je imel rad; edina duša, ki jo je kdaj ljubil. Vendar je ni pogledal, ko je spala, ni se mogel pripraviti; mar ni bilo še dovolj strašno, da je poslednjič slišal njeno dihanje. Z drhtečimi rokami je vzel škaflo in si ukazal: "Ne trepetati! Če mi pade škaflo z bombami iz roke ... Tudi Princip ne sme videti, da trepetam."

Stopil je v pregradek in pokimal Principu. Gimnazijec je mirno vstal, res je bil videti miren, ne pa da bi se le delal mirnega. Ilić mu je zavidal ta mir in hladnokrvnost. Tihota zaprla vrata za seboj. Bilo je krasno jutro. Na blodstnem nebu ni bilo nikjer oblaka. Zarotnika sta stopala hitro, ceste so bile še prazne. Ilić je skrival sladkorno škaflo pod plaščem ki si ga je bil ogrnil, delal je velike korake in šepetal: "Hitro, hitro, da naju kdo ne vidi!"

Pred Vlahinovičovo slaščičarno sta rahlo potrkala. Slaščičar, ki je bil poučen o njuni skrivnosti, ju je pustil noter in zaklenil vrata.

"Le mirno spi. Drugim bova santa odprla," je rekel Ilić. Slaščičar je zaspano priklinal in odzdravil nazaj v svojo spalnico. "Pokrepanje se z nekaj kosčki slaščic," jima je zaklical iz spalnice, "pozneje dobite kavo."

Ilić in Princip sta malo jedla, slaščice jima niso šle v slast. Tudi govorila nista, molče sta sedela, molče gledala torte in pite, krogelnice z mandeljnovim pecivom, nakopičeno čokolado v ploščicah. Dišalo je po sirupu in plenicih, čeprav ni bilo dojenčka pri hiši. Ilić je čutil v želodcu slabost. Rad bi bil šel na cesto, hrepenel je po čistem zraku bleščečega letnega jutra, toda obšel je. Čez nekaj minut je prišel Čabrinović, lakomno je pogoltnil nekaj kosov pite in tort in je rekel:

"Ušel sem z doma takšen, kakor sem; pri nas še vsi spijo."

Ko se je nasitil, je jel spet čenčati; povedal je, da se je dal večer fotografirati za bodoče rodove, lepo, v črni obleki z belo ovratnico, pred atentatom pojde po sliko. Fotograf je obljubil, da bo okrog devetih naredil.

"Tak molči že," ga je Princip nahrulil.

Črkostavec je užaljeno sklenil, da se za Principa več ne zneni; poprej si pa ni mogel kaj, da ne bi rekel gimnazijcu: "Zdaj bomo knažli vsi moškali — za večne čase."

Trifko Grabež je prišel s prvimi jutrnjimi vlakom. Zelo blede bil. Doma ni bil zajtrkoval in tudi tu ni mogel jesti. Princip je odprl škaflo ter razdelil bombe in pištole.

"Strup že imate," je rekel, "ne pozabite ga zaužiti, dokler je čas. Po bliskovo, da vam ga ne vzamejo."

Razpotaknili so orožje po žepih. Slaščičar je vstopil in smehljaje je podal Principu, Grabežu in Čabrinoviću roko.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Pogodba s filmskimi podjetji

Mnogi sanjajo o angažmah v Hollywoodu in ne vedo, kako se vsak filmski igralec in igralka zaslužijo podjetju, s katerim sklene pogodbo. Pogodbe med igralci in filmskimi podjetji vsebujejo več tiskanih strani s pogoji, ki so obvezni za vsakega podpisnika brez izjeme. Ti pogoji so tako rekoč pogodi vseh pogovorov in igralki jih na slepo prevzamejo, kajti olajšav v tem pogledu filmski podjetniki načelno ne dopuščajo.

V prvem odstavku takih pogodb čitamo o obveznosti filmskega podjetnika do igralca. V tej rubriki je zapisana vsota, katero se podjetnik obveže plačati tedensko filmskemu igralcu. To je rubrika, ki seveda ni pri vseh enako izpolnjena glede na višino plače, vsi drugi pogoji v pogodbi pa so za vse igralce enaki. Igralec se obveže, da bo igral v tej ali oni vlogi in v določenem filmu in da se bo pokazal v določenem kinematografu v Hollywoodu. Igralec se obveže, da ne bo igral za nobeno drugo podjetje. Podjetnik ima pravico sodniško preganjanje vsakogar, ki bi kakorkoli zlorabljal igralčovo ime, pa naj igralec komarkoli dovoli ali prepove uporabljati njegovo ime kakor tudi njegove slike v reklamne namene.

V četrtem odstavku pogodbe si filmski podjetnik zagotovi izključno pravico fotografij igralca in tudi pravico za snemanje njegovega glasu in sploh vseh zvočnih manifestacij na gramofonske plošče. Nemogo-

če je, da bi filmski pevec ali pevka na primer mogla zaslužiti posebej s posameznimi glasbenimi ali pevskimi vložki, na katere ima lastninsko pravico samo podjetje, ki je tudi lastnik filma, v katerem se nahajajo prvotno. Igralec se zavže, da se bo obnašal v javnem življenju v skladu z javno moralo in da ne bo zagrešil dejanja, s katerim bi se ponižal v družbi ali si nakopal sovraštvo in zasmeh. Sploh ne sme igralka storiti ničesar takega, kar bi užalilo javnost. Klavzule o moralnem zadržanju igralcev v javnosti niso v pogodbi napisane samo iz gole formalnosti. Neki filmski igralec se je nekoč pokazal gol na oknu v svojem stanovanju in je bila zaradi tega njegova pogodba s filmskim podjetjem takoj razveljavljena in igralec je bil leto dni brez službe. Šesti odstavek pogodbe daje podjetniku pravico, da igralčovo obveznost do podjetja proda drugemu podjetju. Sedmi odstavek dovoljuje podjetju, da po svoji volji igralca zavaruje. Po osmem odstavku podjetnik lahko razveljavi pogodbo z igralcem, če se igralčeva poklicna sposobnost zmanjša, utрпи kakršnokoli duševno ali telesno okvaro. Pogodba daje podjetniku tudi pravico, da s tehničnim postopkom spremeni v filmu igralčev glas. Nohene pravice za pritožbo igralca nima, ako se zdi podjetniku in njegovim režiserjem potrebno, da se spremeni igralčev obraz s pomočjo kozmetičnih postopkov. Deveti odstavek zavaruje

Pošljite božična darila zgodaj

Poštna uprava opozarja javnost, da že sedaj pričnete kupovati božična darila in jih pošiljati.

Pošta priporoča geslo: Kupite sedaj, skrbno zavijte, napišite natančen naslov, napišite tudi svoj naslov, opošljite pravočasno. Generalni poštar je naznačil, da na Božič, 25. decembra poštni uradi ne bodo odprti in da pisma in druge poštno pošiljke ne bodo dostavljene naslednjikom.

Zato je potreba, da vsakdo pošlje božične dopisnice in zavritke pravočasno, da jih bo mo goče strankam dostaviti pred božičnim dnem.

podjetnika na ta način, da sme podjetnik v primeru višje sile, stavke, vojne ali elementarnih neizgled, razveljaviti pogodbo z igralcem. S 14. odstavkom pogodbe se igralec zavže, da bo sprejemal vsa pisma in sploh vso pošto. Po 16. odstavku pogodbe je igralec dolžan, da si nabavi iz svojih sredstev obleko in vse druge potrebščine za moderne vloge in da ostanejo last podjetja vsi zgodovinski kostumi za nastopanje v zgodovinskih vlogah 17. odstavek določa, pod kakšnimi pogoji se sme igralec oddaljiti iz kraja, kjer se nahaja filmski atelje. Brez pismenega dovoljenja igralce sploh ne sme zapustiti Los Angelesa.

S filmskimi pogodbami se vsak igralec in igralec zaslužnita filmskemu podjetju. Pogodba ju uklene v težke verige ki do skrajnosti omeje osebno svobodo. Res pa je, da so te verige — zlate.

NEPOZNAN NAROD NA FRANCOSKO ŠVICARSKI MEJI

Noben vodnik za potovanje noben narodopisni priročnik ne govori o "Saugetih" majhnem — to nekaj tisoč glav broječem narodcu v zahodni Evropi med Francozi, velškimi Švicarji in Alemani. Nihče tudi ne ve, za izvor tega ljudstva. Ko se je pred 50 leti pripeljal predsednik francoske republike Loubet v mestec Montbenoit v Juri ob švicarski meji, kakih 100 kilometrov od Basleona, so ga pozdravili s slavolokom, na katerem je bilo napisano: "Dobrodošli naši prijatelji Francozi! Saugeti se še danes ne čutijo Francoze, ampak samo za njihove zavznike in prijatelje!"

Cela pokrajina, v kateri sedaj žive Saugeti, je bila v tridesetletni vojni opustošena. Montbenoit je bil ves v razvalinah. Neki veleposvetnik je poklical kmete iz daljnih dežel, da bi se naselili v dolini in obdelovali polje. Tako so prišli v deželo Saugeti, nihče pa ne ve od kod. Govore neko neznano narečje, o katerem pravijo učenjaki, po grobnih napisih sodeč, da mora biti to finsko tatarski jezik. Tekom stoletij so se Saugeti pomešali s sosedi, ohranili pa so svoj jezik in svoje običaje. Še danes so v dolini pri Montbenoitu kmečke hiše, brez oken, z velikim kamnom nad njim pa je v strehi odprtina za izhod za dim in za dnevno luč. Danes govore že večinoma francoski in gredo v katoliško cerkev k maši. Stari ljudje pa se še spominjajo, da so se pogovarjali v neki popolnoma tuji govorici, na prsih pa so nosili čudne amulette, katerim so pripisovali božansko moč.

Privatne, bratske in družabne organizacije morejo premoženje svoje organizacije investirati v Defense Savings Bonds in Stamps, serije F in G.

Razveselite za Božič svojega prijatelja!

Pošljite nam \$2.— in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo pošiljali tudi štiri mesece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA",
216 West 18th St., New York

Pošljite za _____ meseca (cev) "Glas Naroda"
na naslov: _____

Moje ime je: _____
Moj naslov: _____

Tukaj priložim M. O. za \$ _____

Pričnite pošiljate dne _____

Za 4 mesece \$2.—
Za pol leta \$3.—
Za celo leto \$6.—

NEKAJ ČUDNIH REKORDOV.

Zanimiv rekord je dosegel lastnik tekstilne tovarne v Pennsylvaniji, Thomas Kitson. Dal si je narediti novo obleko iz sveže volne. Obleka je bila narejena v šestih urah in štirih minutah. Zjutraj ob pol šestih je dobila njegova tovarna sveže striženo volno, ob desetih je bilo blago že izdelano, krojač pa je takoj prijel za delo in po obedu je že poslal Kitsonu obleko.

Rekord v bigamiji je dosegla Terezija Vauhnova, ki je bila leta 1912 obtožena, da se je dvakrat omožila. Med obravnavo pa je prišlo do presenetljive ugotovitve, kajti izkazalo se je, da ni sklenila samo dveh zakonitih zvez, temveč 62. Njeni možje so živeli v različnih državah. Vauhnova je bila v petih letih 62krat nevesta.

Zanimiv je tudi rekord leta 1844 umrlega pisatelja William Beckforda. V treh dneh in treh nočeh je napisal roman. Vse tri dni in tri noči ni zatnil očesa, pa tudi zaužil ni ničesar. Ves čas je nepretrgoma pisal. Bil je sicer angleški pisatelj, toda svoj roman je napisal v francosčini in šele pozneje ga je prevedel v angleščino. Čeprav je bil roman napisan tako hitro, je imel literarno vrednost in ljudje ga zelo radi berejo.

V 14. stoletju je živel vitez Jean de Sainter, ki se je tudi lahko pohvalil s svojvrstnim rekordom. Na desnem očesu je nosil dvanaest let črno ovčjo, čeprav je bilo oko povsem zdravo. Bil je v vojni ujetništvo in Angleži so tako grdo ravnali z njim, da se je po osvoboditvi zarekel, da bo tako dolgo nosil črno ovčjo na desnem očesu, dokler se jim ne bo osvetil. Boril se je dvanaest let, preden je mogel obvezo odložiti.

Cesar Hellegabal je zasedel prestol, ko mu je bilo 24 let in čeprav je bil čez štiri leta umorjen, je dosegel med svojim kratkim vladanjem rekord v zapravljenosti. Prirejal je tako sijajne gostije, da je veljala samo ena večerja več milijonov. Vozil se je s čolnom po umetnih jezerih, v katerih je bilo namesto vode drago vino. Živel je tako razkošno in razsipno, da njegove zapravljenosti doslej še nihče ni prekosil.

Egipt končal z dvema državama

Egiptska vlada je prelomila diplomatske zveze z Madžarsko in Rumunsko, ker ste napovedali vojno Angliji in Zdr. državam.

PO UHLJIH POZNAŠ ČLOVEKA.

V reviji "Švicarski mesečnik za naglušne," je bil objavljen zanimiv članek o obliki človeškega uhlja, po katerem je baje mogoče spoznati človeka. Človeški uhlji imajo najrazličnejše oblike. In vrsta teh razlikosti je privedla do primerjanja s človeškimi značajmi. Primerjava je pa pokazala, da kažejo nizko stoječa ušesa človeka močnega značaja, ki lahko postane tudi nasilen. Proč štrleča ušesa so znak živahnih, temperamentnih in agilnih ljudi. Prilega joča ušesa kažejo nasprotno na počasnega, lenega in flegmatičnega človeka. Obenem pa pričajo taka ušesa o notranji uravnovesenosti in miru, medtem ko imajo proč štrleča ušesa večinoma prepirljivi, vedno ugovarjajoči in svoje lastno mnenje drugim vsiljujoči ljudje.

Čim manjši je poduhec, tembolj vase zaprt je človek, čim večji je uhlj, tembolj je človek odkrit.

Dolg in ozek poduhec kaže na pregrajunljivost in čustvenih zadevah in prebrisanost. Močno izločene uhlje imajo bojeviti ljudje. Genijalni ljudje imajo zgornji del uhljev silno izbočen. O dobrih duševnih lastnostih pričča močan rob poduhca, ki je pa obenem znak nedostopnosti in trme. Močno zavrt p oduhec kaže na dobrodušnost in dovzetnost. Če se zavojčki nekoliko plastični, prevladuje pri človeku razumsko življenje. Taki ljudje se znajo obvladati ter so hladnokrvni in trezni. Ljudje s polnimi in krepkimi poduhci so navadno iskrenjši od tistih, ki imajo tenke in majhne poduhce. Ljudje s priraščeni poduhci se odlikujejo s planostjo in nesamostojnostjo, taki ljudje nimajo radi družbe. Suh in priraščeni poduhec izdaja suhoparnega, dolgočasnega človeka.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.

Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor

SEST NARODNIH PESMI za moški zbor

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor

Franc Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV

Ferdo Juvanec—12 MLADIH LET, moški zbori

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani)

OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj šolci, je šov; Kam mi, fantje, drev v vas pol-demo

OSKAR DEV: Srečno, ljubeča moja; Ko ptičica na tujem gre; Šolci; Moj očka me končica dvi; Dobiv sem pismence; Slovo; Je vplnila luč

EMIL ADAMIČ: Modra devotica (belokranjska)

Vso noč pri potoci

Jurčeva

Hodi Mleka domo; Kaj drugega bošem; Zdravica

VASILIJ MIRK in A. GROBING: Vetrice; Po gradini

Naročilo pošljite na:

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.